

OSTRAVAN.CZ

1. Bouřlivá plavba v NDM: Stoppardův humor a k tomu výborné herecké výkony

18.09.2022 ostravan.cz

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** činohry; divadla; moravskoslezského; Národního; Ostravě; ostravské

Činohra **Národního divadla moravskoslezského** v **Ostravě** uvedla v sobotu 17. září jako první premiéru sezony břitkou komedii britského dramatika českého původu Toma Stopparda *Bouřlivá plavba* v překladu Šimona Dominika, dramaturgii Norberta Závodského a režii Vojtěcha Štěpánka. Kostýmy navrhla Marcela Lysáčková, hudbu napsal Michal Sedláček, autorem písňových textů je Hanuš Bor. Pohybovou spolupráci poskytla Jana Tomsová.

Zvětšit obrázek

Petra Kocmanová a Jan Fišar v *Bouřlivé plavbě*.

Foto: Martin Kusyn

Snad v každém Stoppardově díle, ať už jde o divadelní hru, nebo filmový scénář, je autorova hravost a fantazie téměř hlavním tématem. V *Bouřlivé plavbě* je ale hlavním tématem i divadlo, na které se tady Stoppard dívá svým pověstným svérázným úsměvným a ironickým pohledem.

Děj se odehrává na zaoceánské lodi, která vyplouvá z anglického přístavu a míří do New Yorku. Na palubě je dvojice dramatiků, kteří musí během čtyřdenní plavby dokončit text nové hry, jenže jim chybí začátek i konec. Dále pak skladatel scénické hudby obsahující i hudební podklady k písním ve hře obsaženým. Skladatel trpí zvláštním postižením: nemůže vyslovit první větu o tom, co by chtěl, nebo měl říci, a tak začíná vždy až větou druhou. Spolu s touto trojicí plují na stejné lodi i dva herci, respektive ještě celkem mladá herečka a stárnoucí herec, oba charakterizováni jako operetní hvězdy, a stevard, který žádným profesionálním stevardem není a ze kterého se vyklube svérázný filozof, ba nakonec i muž obdařený schopností vymyslet v okamžiku děj celé hry. Aby toho nebylo málo, skladatel je osudově zamilován právě do herečky, do které je ovšem zamilován i její herecký partner.

Stačí jen shrnout jednotlivé charakteristiky osob a je zřejmé, že Stoppard si dělá legraci z pokleslých divadelních předloh. Ovšem nejen to: střílí si z afektovanosti herců, neschopnosti scénáristů i z diváckého vkusu, ba dokonce z divadla jako uměleckého žánru. A zároveň jedním dechem skládá divadlu hold.

Martin Dědoch, Petra Kocmanová a Jan Fišar. (Foto: M. Kusyn)

Nejen v této hře, ale snad v každé Stoppardově dramatickém díle či filmovém scénáři nechybí hluboká poklona Williamu Shakespearovi, zvláště pak jeho schopnosti vymyslet tu nejpřekvapivější zápletku. Autor také ukazuje, kolik rovin může mít herecká kreaace v jediné divadelní hře. V tomto případě má každý z herců, kteří jsou jmenováni v programu *Bouřlivé plavby*, jednu z celkem šesti rolí. Ovšem dva z účinkujících hrají postavy herce a herečky. V průběhu hry ve scénách označovaných jako divadlo na divadle otevírají další rovinu, neboť z postav, které pro ně během plavby píší oba dramatici text, vystupují, komentují je a i dokonce dotvářejí. Tady si Tom Stoppard pohrává už se čtyřmi rovinami hereckého výkonu v jediné divadelní hře. Že tomu všemu jde divákům hlava kolem, není divu. A i o to Stoppardovi jde.

Petra Kocmanová a Jan Fišar. (Foto: M. Kusyn)

Režisér Vojtěch Štěpánek tentokrát zvolil žánr grotesky. Samotný text k tomu vlastně vybízí. Vše, co se děje před očima diváků, běží ve velice rychlém tempu, jednotliví protagonisté v řetězu ztřeštěných situací jsou ale důsledně vedeni k pointám, ať už konverzačním, nebo situačním. Každá z nich končí výbuchem smíchu v hledišti. Štěpánkova kreativita se ukazuje například v opakujícím se momentu, při kterém stevard vždy vypije sklenku koňaku stále dokola objednanou a znova a znova přinášenou jednomu z dramatiků. Pokaždé se tak stane v jiné, ale téměř vždy vrcholné komické situaci.

Scénograf Michal Syrový navrhl opulentní dvoupatrovou výpravnou scénu s projekcí připomínající filmy Karla Zemana. Michal Sedláček vytvořil hudbu, ve které jsou prvky nejrůznějších žánrů, ba i hudební humor podobný tomu Stoppardovu slovnímu.

Dvojici dramatiků Turaie a Gala svěřil režisér Martinu Dědochovi a Robertu Fintovi. Dědochův Turai vypadá zpočátku jako ten, který nese hlavní odpovědnost za napsání hry. Turaiova zvyšující se frustrace z toho, že už druhý i třetí den si stále nemůže vypít vytouženou sklenku koňaku, je jistou hlavní osou, na kterou Martin Dědoch zavěšuje humorné repliky. Robert Finta opět předvádí další ze svých skvělých činoherních kreaací vyšperkovanou akrobatickými prvky. Spolu s Martinem Dědochem v některých okamžicích připomínají nejrůznější slavné dvojice divadelních a filmových klaunů.

Zleva Martin Dědoch, Vít Roleček a Robert Finta. (Foto: Martin Kusyn)

Skladatele Adama hraje Vít Roleček v kostýmu a masce, které ho mění téměř k nepoznání. Rolečkovo přesné dávkování mírného přehrávání osudové zamilovanosti do herečky Nataši také vede i jeho místy k náročnému akrobatickému výkonu.

Natašu hraje Petra Kocmanová. Vynikajícím způsobem předvádí hereckou exaltovanost a afektovanost. Kocmanová využívá velké herecké gesto, ale také důsledně pracuje s mimikou. V okamžiku, kdy je po Nataše vyžadován v jednom okamžiku úsměv, dokáže Kocmanová přitáhnout pozornost celého hlediště ke svým zpočátku pevně sevřeným rtům, aby pak pomalu odhalila zuby v mírném rádobu elegantním úsměvu. Dramatické ticho, které herečka v této malé chvíli vyvolá v sále jinak se téměř už válejícím smíchem, vybuchne v potlesk na otevřené scéně.

Petra Kocmanová a Jan Fišar. (Foto: Martin Kusyn)

Jan Fišar hraje postavu herce Reného. Kultivovaný mluvní projev byl a stále je pro Fišara charakteristický. Tentokrát lze bez nadsázky říci, že všichni, kteří tohoto dnes už doyena největší **ostravské činohry** znají, ještě nikdy neviděli svého oblíbeného Fišara v tak pohybově náročné roli. Jan Fišar jako herec René tady předvádí vše, co jeho výkony ve všech rolích odehraných během dlouhé a velmi úspěšné kariéry zdobí. A opět dokazuje, že je doma nejen v charakterových a tragických rolích. V Bouřlivé plavbě jde snad o nejkomičtější postavu, jakou kdy tento herec ve svém životě odehrál.

To, co bylo v souvislosti s náročnými pohybovými prvky řečeno jak u Finty, tak u Fišara, ale platí úplně pro všechny, protože ve scénách, ve kterých se na jevišti zobrazuje plavba lodí zmítané velkými vlnami, všichni doslova létají ode zdi ke zdi.

Martin Dědoch, Vít Roleček a František Večeřa. (Foto: M. Kusyn)

Dá se říci, že poslední z šesti postav, stevard Dvorníček v podání Františka Večeři, je pověstnou třešničkou na dortu. Dvorníček má jeden z nejvýraznějších kostýmů ze všech, které Marcela Lysáčková navrhla. Výtvarnice se sice s prominutím "vyřádila" v kostymování divy Nataši, ale zářivě červená uniforma stevarda velmi patřičně podtrhuje Večeřův vynikající výkon. Jeho Dvorníček je sice na první pohled zmatený nešika, ale nakonec si nikdo z diváků nemůže být jist, zdali zrovna tento stevard, který žádným stevardem není, neovládá skrytě celý děj a netahá za ty rozhodující nitky.

Komedie Bouřlivá plavba je mimořádně zábavná. Některým divákům sice může být Stoppardův humor poněkud cizí, ale ti, kteří mají v oblibě britskou komediální skupinu Monty Python, se budou z představení vracet domů naprosto spokojeni, ne-li nadšeni.

[« zpět na začátek](#)